

רו'סונס א. זרוד'נסקי

חלק ב'

לרעי ב. - 15th Platoon, 2nd Jewish Bn. לזכר ה-19—18 אפריל 1945

עצמי לרגע זה. סברתי שיאכלוני רגשי-צער, רגשות-נקם. ואני, המנוול, לעצמי: „טוב שלא אנחנו, טוב שלא אני!“ אצלנו שקט. עברנו את שדות-המוקשים. מתכוננים לזנק אל הבקתה המבוצרת שממול. מבליטים תנועותינו ונחשפים („למשוך אלינו אש אויב! למשוך אלינו אש אויב!“). אש האויב „נמשכת“ ועוד איך! פתע ואנו בתוך התופת. אני מכין את ההסתערות. אנשי דרוכים. זמזום הכדורים אינו נותן מנוח. („אין דבר, בחורים, אלו צרעות“ — בדיחה קלושה! — ראה זה פלא: חיוך על שפתי האנשים). ה־מ"פ באלחוט: „חזור אלי!“ אינני שומע. הוא, במפגיע: „חזור אלי, השומע אתה, חזור אלי. אני אומר שנית: חזור ל־אלכס' מיד, מיד!“ אינני שומע. הבקתה כמעט בידי! פצצה ברת־מזל ממרגמתנו הקלה (52 מ"מ) משתקת את אחד ה־שפנדאויס וה־פִיאט" את משנהו. היכון לזנק!... רעם

19 אפר. 45. השעה 1030. לויטננט א.ל. בראש ה־platoon 14 th, נמצא על ה־„פוסט־וטרו“ ב־„כיר־פיקדילי“ ומדוח באל־חוט ל־מ"פ, המיור הסקוטי, העומד לידי ב־„אלכס". המיור אלי: „מה פירוש טענתו שהוא נמצא במלכודת עכברים?“ ואני לו: „אתה מבין אנגלית יותר טוב ממני, אך משער אני שמצבו קשה. אתה רואה — הפגזים, הפצצות והמק"בים הורסים אותו.“ — „ובכן, קח את מחלקתך ותביים, משהו באגף הימני שלו. הכונה שתמשוך אליך את אש האויב ותאפשר לו להיחלץ“.

כעבור כ־20 דקות — המחלקה על מפגש הכביש וה־„פוסט־וטרו“. משמאלנו, על מחלקה 14, אש־תופת ממש. כל האזור הלום פצצות ופגזים ומכוסה עשן ואבק. נשמעות צעקות וגניחות. צופים אנו שמאלה ורואים אלונקות, חובשים, שמיכות פרושות גם על פני הנפגעים (מענין: הכינות

בגלגל, רעידת-אדמה: מול פרצופינו, בטוח כ־70—50 מ' מתמוטטת האדמה ועולה אל על ("חזור לאלכס' מיד, אני אומר שנית: מיד! אתה בסכנה, חזור מיד!"). אנו נשארים עד שוך "הרעש" וחוזרים.

90 תותחים חילצונו משם במכת-אש של כ־2500 פגזי נפץ

ועשן. אבדותינו קשות. גם החובש מ.ז. נהרג. בקליע של צלף גרמני. רק עתה פורצים רגשות הזעם והנקם. מבעד לחריי-היריה של "אלכס", עם שחר, מחזה: 3 זוגות צלפים גרמניים נעים בזקיפות קומה אך באטיות של זיקית. כמעט ואין העין תופשת בגלל הסואתם המצוינת ואטיות תנועתם ("המפקד, נפתח עליהם בברק! ניתן להם, על סג'ט. ל. ועל מ. ועל... ועל..."). מי שיפתח באש ללא פקודתי יקבל כדור! "הציבו 6 הברנים' מולם! כונו את ה־6 ל־ישראלון הנ"ט מולם! לפקודתי, ורק לפקודתי, אש מכל הכלים! בקר-אש נייד! — הכן אש מרגמות!" האנשים מתעצבנים ("הם ייעלמו בגלגל!") א—א—א—ש!

11. פגזים מהתותח וצדורות ארוכים מהמקלעים. דממה. ארבע אלונקות גרמניות בשטח ("המפקד! נרביץ בהם! על מ.ז. גם הוא היה מוגן ע"י סמל הצלב האדום, והרגוהו לנו!"). אש רק לפי פקודתי! (זה מכבר רציתי לאכן במדויק את מפקדת הגדוד הגרמני ופלוגת-העתודה, שבתוכם ודאי מיקמו את תחנת-האיסוף הגדודית). השיגו את הפלוגה בטלפון.כן, כן: גם תותחים כבדים! המטרה כדאית. אני אודיעכם מתי לפתוח! האלונקות נעלמות ליד חוה גדולה, מוקפת חורש. תוך דקותים עולה המקום בעשן. רק לאחר זמן רב נודע לנו, מפי פצועיהם שנפלו בשבי, שהיו להם באותו יום כ־60 נפגעים "מהרעשה חסרת-תקדים, שבאה פתאומית ללא סיבה נראית-לעין".

ליל חילופינו ב"אלכס", ממנה יצאנו "מלומדי-מלחמה" וטרנים, עבר אף הוא כ־אאות וכראוי לעמדה זו: תוך הפגזה בלתי-פוסקת, אך ללא אבידות.

עד היום רואה אנוכי עוד לנגד עיני, כ"תצלום רגע-של-פרידה" מעמדה זו את משתנית-הפח שלנו מתעופפת באויר, לאור הבהקם של הפגזים ולרעש מחריש-אזניים.

אל אימולה

ממנוחה קצרצרה — לעמדות שונות הנשקפות על נהר ה"סניו", לרבות עמדת "האריאט", "פאני" ודומיהן. כל לילה שני — פטרול-קרב. כל פטרול ולקחיו עמדו: אך תארך כאן היריעה מלתאר את קצתם כל שכן את כולם.

הארמיה-השמינית — במתקפה, במישורים הרחק לימיננו. מולנו — חומת-ההרים. מרגישים אנו כאותו סוס-מירון הנבלם בחזקה ברסן רוכבן. והנה הגיע האות שאף אנו נתקדם צפונה, בהרים.

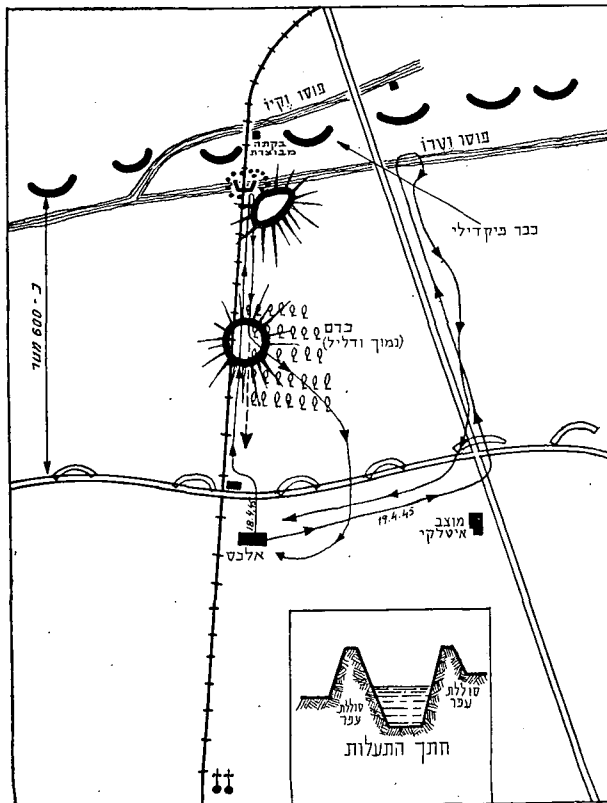
לילה. עמק"ה, "סניו" מואר בנורים אויריים, ועמדות האויב מופצצות מהאויר. מחזה מרהיב! שחר. "האריקנים" לעשרות ולמאות מרקטים ומצלפים בכל עמדת אויב. אנו עומדים זקופים בעמדותינו, ואף מחוצה להן, אך אף צרור לא נורה מן האויב לעברנו.

פל' ד' שלנו כבר צלחה. הגדוד-הראשון כבר צלח. הנה הם כובשים את מונטה-גביו, המודקר מעבר משם לעמק. מתי אנחנו?

אתה"צ אנו זזים. פלוגתנו — פלוגת חוד. מחלקתנו (כמר-בן) — מחלקת-החוד של הגדוד-השני.

אנו משתרכים בדרכי-ההרים. אני מרחרח: היכן האויב? פרט למספר פגרים בדרך — אינו מראה את נוכחותו. תשדורת

מרשם השטח והסיורים

מאחור: ג. אינו מסוגל להמשיך, עיף עד מות! „הגם ג. בנחשלים? כל עידודי והפצרותי נופלות על אוזן ערלה מרוב עייפות. אני מאיים להרגו וגם נוטל ממנו זביל פצצות של מרגמה 2-אינץ' — ובכך פותר את הבעיה מבלי לעכב את הקצב.

מחצי-שמאל מטרטר למולנו „שפנדאו". רביעית מרגמות 81 מ"מ מגששת לעברנו בפצצותיה. התגובה הטבעית — למצוא מחסה בשני מכתשים עמוקים ורחבים מאוד, החוסמים את דרך-ההרים. בקושי בולמים אנו עצמנו מזאת (אכן, למחרת הוצאו מדפנות המכתשים כ-50 מוקשי-נעל! איזה מזל!). המ"פ אצלי: מציע להתעכב. אני מורה לו על אפשרות עיקוף, עד הבית האדום („לה טורה") במרחק כ-1.5 ק"מ. כך נופיע לגרמנים מן העורף והאגף, ונאלצם לסגת ללא ירית-כדור. ההצעה מתקבלת. המחלקה בעקבות החבלן, בואדי עד הבית. אכן, מצאנו עיקוף בלתי-מוקדם! תוך דקות כל הפלוגה בבית האדום ובסביבתו, מתארגנת להגנה לקראת הלילה.

לפתע רואה אני את החדר של הגדוד-הראשון (אותו עברנו במירוץ זה, ע"י העיקוף שעשינו) כשאנשיו מצטופפים מאוד, בניגוד לכל הרגלינו אנו בגדוד-השני. מרגמות האויב כמעט „סגרו את הטוח".

אני רץ אליהם כמשוגע, דרך מחסום אש המרגמות — שנעשה עתה אינטנסיבי, אך נופל עדיין בעמק. מזהיר אני את קצינים לויטננט ב. מתחנן אני לפניו להתפזר. אך הוא בשל: א. הפצצות אינן „מיועדות" לפלוגתו; הראיה שהן נופלות בואדי שלימינו; ב. הוא קיבל פקודה להתרכז. כל בקשותי אינן מועילות. והנה נוחת „סלבו" שלם במרכזנו. ואחריו עוד ועוד. התוצאה — 16 הרוגים ופצועים; והפלוגה חדלה להיות כוח צבאי. אותם ממזרים של הגדוד הראשון! מתי סוף סוף ילמדו את המובן-מאליו?

בלילה אנו הודפים מעמדותינו פטרול-קרב גרמניים חזקים. עם בוקר אני מצטוו להוליך ביום פטרול במגמה „לאחר את האויב בכיוון כללי צפון". עד הצהריים — פקודות ופקודות-נגד: פטרול-סיום — פטרול-קרב — פטרול-סיום — פטרול-קרב. לבסוף משכנע אני את המ"פ שאצא עם פטרול בעל 10 אנשים, החולל 2 „ברנים", מרגמה 2 אינץ' ו„פיאט". אנו יוצאים במהירות מ„לה-טורה".

הגבעות עוינות. האויב אינו נראה. אי-שם בעמק, בתחתית ההרים, מצויה העיר אימולה — העיר האחרונה לפני בולו-ניה. אנו חוטפים צרור מכאן וצרור מכאן. אנו — האנשים היחידים הנראים בנוף. נעים אנו במהירות רבה מאוד. אני מתכנן נתיב יזגזגי, דוקא לרוחב החזית (ברוחב של כ-2—1.5 ק"מ) — ממזרח למערב וממערב למזרח, תוך התקדמות צפונה. אנו מלווים כבר ע"י האויב: באש ארטילריה ומר-גמות כבדות ובינוניות.

הפגזים נוחתים תמיד כ-100 מ' מאחורינו, ממש בדיוק במקום אותו עברנו לפני חצי דקה. מעמיקים אנו והולכים לתוך קוי האויב הדלילים. מסתערים על בקת-אכרים ומשתלטים עליה: זה עתה ברחו הגרמנים מתוכה. הארוחה עוד על השולחן.

• מטה.

פתע עולה בי המחשבה: הפטרול שלנו „מכסה" רוחב-חזית גדול ומהירות תנועתנו גבוהה מאוד. אין זאת אלא שהם סבורים שכאן „הולכת" התקפה גדולה, והם נסוגים. את נחשבתי זו מחזקת העובדה שכל הפסגות מתכסות ריכוזי-פגזים של ארטילריה (משימות-אש-מגן ומשימות-סכנה).

אנו נעים הלאה, מלווים אש-תופת, לרבות אש מק"בים. מחשבתי זו מחזקת העובדה שכל הפסגות מתכסות ריכוזי-הנה, הנה הם התותחים הגרמניים — משמאלנו. העמקנו חדור, עד עמדות הארטילריה שלהם — המטיחה עתה בנו אש ישירה ב„כונות פתוחות". אני משאיר את הפטרול מאחור ומתקדם עם החבלן, הדוקר את השביל כל העת. לפתע — הפתעה: פגזי האויב מתפצלים כ-50 מ' מעל לראש, מתפוצ-

צים באויר — וברד-שרפנל נופל סביבנו. הברד מטיח בקרקע כמאה פרות זידוניות המפרישות פרש, שנופל בטפחות-ענק. מסתתרים אנו מתחת לגזעי ארני-ענק, הנעקרים לעינינו ונופלים למצב מאוזן על הקרקע.

בעוד החבלן ואנוכי מצפים לרגענו האחרון, סברתי שאולי כדאי בינתיים „להעביר את הזמן" במעט „פעילות תרבו-תית".

מצייר אני על השקף שלי בעפרון-שערה אדום כל תותח, מרגמה ומק"ב שגילינו (מי יביט על זה בכלל?). הסימנים-הטקטיים מכסים את השקף. הנה תותח זה למטה מפנה לועו לעברי — ונדמה לי שמטוח כ-800—1000 מ' אני מציץ אל בית-הבליעה שלו. אני מצייר גם אותו על השקף — בום! חצי צמרת נופלת בחריקה עלי. (למולי, גזע-האורן שמתחתיו הסתתרתי בולם אותה).

אני מאמץ את עיני ואת מוחי: מהי הנקודה בגזרה זו ממנה ניתן היה לצפות על מקום פגיעתו של כל ריכוז-אש שנפל בקרבתנו במהלך תנועותינו הזיגזגיות לרוחבה של הגזרה עד כה? הנה גיליתי: רק מראש צריח-הכנסייה שמשמאל, טוח 600 מ', ניתן הדבר. זוהי נקודת-התצפית הארטילרית שלהם! מן הערוץ מאחור, כל 3 דקות, צועק סגני: „מר זורדינסקי! אתה עוד חי?" ואני זועק בחיוב — ועובד בקדחתנות בעפרון-השערה, השקף, המצפן (אזימוטים) והמשקפת.

מביט אנכי בפנים המחייכות אלו לאלו: הנה רקיר והררי ובן-חיים וגרני וכרמי הג'ינג'י וגולץ הלץ. שם שטיינר ומיודוב-ניק הנרגש מאוד ושפירא (אז ה"פושט", וכיום: עורך-דין נכבד). בראד מפרק ומרכיב את ה"ברן-גאן" (שהובא למסיבה בדרך פלא), כשעיניו מכוסות מטפחת. הוא מהסס תחילה ואח"כ נזכר ומצליח, ואפילו במהירות מפליאה. לא אמנה כאן שם כולם.

מהרהר אנוכי: האם באמת כה טובים היינו, כתיאורי כאן? אה, שמא, לאחר נסיון נוסף — קרבי והדרכתי — אני מיחס את משאלותי ומשאלות-לבי ההדרכתיות דהיום לעובדות-כביכול של 1945? סבורני שבעיקרו של דבר תיאורי כאן היה נכון, כי המחלקה היתה מצוינת. אולם הספק שמא יש כאן "ייחוס" מעין זה עדיין אינו מרפה ממני.

ה-15th platoon כלל צעירים ו"זקנים" (רובין, העתונאי, היה אז מעל לגיל 40). היו בו יוצאי כל העדות, לרבות "הממזרים" ההונגריים. חברי אצ"ל וחברי קיבוצי השומר-הצעיר, "אינטליגנטים" ומחוסרי-השכלה. עם זאת היתה זו מחלקה שעמדה יפה בנסיון-קרבות קצר, אך גדוש ועשיר מאוד.

מדוע?

לדעתי שתי סיבות לדבר:

- המחלקה אומנה, שנים לפני וגם בזמני-אני, ללא כל פשרות. תמיד היינו מדקקים בכל, בקלה כבחמורה. שגיאה כי נעשתה — אף פעם לא נגררנו למצב — שלדעתי מצוי כיום לעתים בצבאנו — של "פסיחה" עליה. כל שגיאה נעקרה, בריבמקום ובריבשטח — ע"י ביצוע נוסף, יותר מושלם. דקדקנו בקטנות, אך נמצאנו נשכרים בקרב.
- תמיד היתה בקרבנו אחת-לוחמים. לא זו שעליה כותבים גבוהה-גבוהה, בשעת מעשה (ורבות הדוגמאות); אלא זו שטוב להיזכר בה ולכתוב עליה גם שנים לאחר מעשה. היא הרוח שדחפתני לפתע, לאחר 16 שנים, להקדיש רשימה זו למחלקתי החביבה מאז.

קפיצת-קרב נוספת (ואחרונה בפטרול זה) — והחבלן ואנוכי רואים את אימולה לרגלינו. אנו מבחינים במספרי-בתים, אלו שבמדרון הקרוב.

הפטרול בנסיגה, הפעם בקר-תנועה ישיר ל"לה-טורה". כל העת מלווה אותנו, במרחק-נימוסין של 100 מ', אש ארטילרית-האויב. אני מדוח באלחוט למ"פ המודאג מאוד, את הניצ. המדויק של מוצב-תצפית האויב. תוך כ-15 דקות נהרסת הכנסייה באש תותחינו (מטרה דיביונית!).

קפל. ה. מועד וכושל על כל ערוצון. באחד מהם כמעט שטבע. רק לאחר שנים נודע לי שהוא השתכר, באותה בקתת-אכרים, מן היין בו כובד ע"י האיטלקים הרוטטים מפחד (חילופי-צבאות תוך כ-10—5 דקות!).

בפלוגה מנשקים אותנו מרוב-שמחה. הם צפו בנו בטלסקופים של הארטילריה והחליטו, משום מה, שלא נחזור לעולם! השקף שלי מעורר סנסציה אצל המ"פ והוא מועבר מידית בג'יפ (בצירוף בעליו) למג"ד. כאן אני מקבל את זעזועי-חיי כאשר המג"ד הבריטי, חובב הבירה המושבע, מאלץ אותי לשתות את מנת-הבירה שלו. שזה עתה הגיעה (מחשבה: מסכן! בגללי יישאר "יבש". מחשבה שניה: אני סומך עליו שישגי אחרת!).

למחרת מוצאת הבריגדה היהודית מן הקווים. בזאת סיימה 2 חודשי-לחימה — תקופה קצרה, אך לגבינו עשירת-נסיון. הקורפוס הפולני כובש למחרת את אימולה ללא אבידות, ומפקד הקורפוס מודה על הידיעות המדויקות שהעברנו לו ביחס לאויב שבמבואנתייה.

מעין סוף-דבר

באפריל 1961 התכנס ה-15th platoon, ביזמה כללית של חבריו, למסיבת-רעים-לוחמים בנתניה. לפי מיטב ידיעתי זוהי אחת המחלקות המעטות, אם לא היחידה, שעשתה זאת כמח-לקה — 16 שנים (!) לאחר הקרבות המשותפים.

